

חולין דף קט"ז

למדנו במשנה שרבי עקיבא אומר, חיה ועוף אינם מן התורה. שואלת הגמרא, והרי מהכתובים שלומד רבי עקיבא למדנו את מה שאמר שמואל? עונה הגמרא, רבי עקיבא סובר שאיסור חל על איסור. ולכן אין צורך לומר שבישול בחלב ומתה מוסיף איסור. שליל הוא גדי ודאי. וממילא כולם מיותרים ללמד פרט לחיה, ועוף, ולבהמה טמאה.

עוד למדנו במשנה שגם לרבי יוסי הגלילי
הנפק"מ בין ריה"ג לר"ע אם עוף
מותר לגמרי

אין נוהג האיסור בעוף, שכן אין לו חלב אם. שואלת הגמרא, מה ההבדל בין רבי יוסי הגלילי לרבי עקיבא? עונה הגמרא, שיוצא להלכה שלרבי יוסי הגלילי חיה מהתורה, שכל שהוא אסור משום נבלה נוהג בו בשר בחלב, חוץ מן העוף שאין לו חלב אם, ולרבי עקיבא חיה אסורה מדרבנן. עוד אפשר לומר, שלרבי עקיבא חיה ועוף אינן מן התורה, אבל הם אסורים מדרבנן. ורבי יוסי הגלילי סבר, עוף אינו אסור אפילו מדרבנן. וכן שנינו בברייתא, במקומו של רבי אליעזר היו כורתין עצים לעשות פחמין לעשות ברזל, שלשיטתו כל מצווה שדוחה את השבת אף הכנת מכשיריה דוחין את השבת. במקומו של רבי יוסי הגלילי היו אוכלין בשר עוף בחלב.

לוי הזדמן לביתו של הצייד יוסף רישבא. הביאו לפניו לאכול רשא של 'טיוסא' בחלב ולא אמר להו דבר. כשבא לפני רבי, אמר לו, מדוע לא הטלת עליהם חרם? אמר לו, זהו מקומו של רבי יהודה בן בתירא, ויתכן שדרש להם כרבי יוסי הגלילי, שעוף אינו אסור שאין לו חלב אם.

משנה

'קבת' שהוא החלב הקרוש שבתוך הקבה, ששייך לעובד כוכבים או של נבלה, הרי זו אסורה. המעמיד חלב בעור של קבה כשרה שהוא בשר⁷¹³, אם יש בה ליתן טעם בחלב, הרי זו אסורה. כשרה שינקה מן הטרפה, קבתה אסורה. טרפה שינקה מן הכשרה, קבתה מותרת, מפני שכנוס במעיה⁷¹⁴.

⁷¹³ עמוד ב'

⁷¹⁴ רש"י מביא: שחלב הנמצא קרוש בעור הקבה שמולחין אותה בעורה, בין שנותנין עמו חלב אחר ובין

חלב שבקבת טהורה שנקנתה מגוי שואלת הגמרא, מדוע אמרה המשנה, שחלב שהועמד בקיבת נכרי או נבילה, האם קבת של עובד כוכבים אינה נבלה הרי הם אינם שוחטים? אמר רב הונא, מדובר שלקח גדי מן העובד כוכבים ושחטו, שחוששים שמא ינק חלב זה מן הטרפה ואסורה. שואלת הגמרא, והרי שנינו בברייתא, לוקחים ביצים מן העובדי כוכבים, ואין חוששין שמא נמצא בתרנגולת נבלה, ולא שמא הם מעוף טרפה? אלא הטעם שחוששים שמא ינק מן הטמאה. שואלת הגמרא, מדוע חוששים לטמאה ולא חוששים משום טרפה? עונה הגמרא, שטרפה לא מצוייה כמו טמאה. שואלת הגמרא, אם כן מדוע לא בגדיים של ישראל אין חוששים לאסור קיבתן שמא ינקו מבהמה טמאה? עונה הגמרא, ישראל שמבדילים מבהמה טמאה לא חוששים, וגויים שלא מפרישים גזרו חכמים שמא ינקה מטמאה.

שמואל אמר, כוונת המשנה לדבר אחד, לומר שקבת שחיטת עובד כוכבים כלומר החלב הקרוש שנמצא בתוכה, דינו כנבלה. שואלת הגמרא, והרי מצינו ששמואל אמר מפני מה אסרו גבינת העובדי כוכבים? מפני שמעמידין אותה בעור קבת נבלה. משמע שקבה עצמה כלומר חלב הקרוש מותר? דחה הגמרא, שם סבר להתיר כיון שהיה זה לאחר שחזרו וסברו שקבה אינה מגופה⁷¹⁵, מה שאין כן כאן שאסר זה לפני שחזרו.

טרפה שינקה מן הכשרה קבתה מותרת למדנו במשנה, כשרה שינקה מן הטרפה קבתה אסורה. טרפה שינקה מן הכשרה קבתה מותרת, מפני שכנוס במעיה. שואלת הגמרא, והרי שנינו ברישא 'קבת עובד כוכבים ושל נבלה הרי זו אסורה?' אמר רב חסדא, רישא נראה כאוכל נבלות, כאן שנשחטה אינה נראית באיסור. שאלו רבא,

שמואלין אותה עמה, נראה בעיני איסור גמור, כבשר בחלב ממש לאסור הגבינה איסור גמור, ואין בידי כח להתיר. ויש מתירין אותו. ומפלפל לאסור עיי"ש.

715 ששנינו בע"ז (כט:) – שאל רבי ישמעאל את רבי יהושע מפני מה אסורין גבינות העובדי כוכבים? אמר לו: מפני שמעמידין אותה בקבת נבלה' כלומר: בחלב הקרוש שבה; 'אמר לו: והלא קבת העולה חמורה מקבת נבלה ואמרו כל כהן שדעתו יפה שורפה חיה? אמר לו: מפני שמעמידין אותה בקבת עגלי עבודה זרה' אלמא חזר בו מקבת נבלה משום דלאו גופה היא. רש"י.

והרי נאמר קל וחומר: ומה נבלה שהיא מאוסה מאיליה שלא היו באים לטעות ולאוכלה, אסרו. טרפה שחוטתה שאם נתיר יש חשש שיאכלו כל שכן שיש לאסור? אלא אמר רב יצחק אמר רבי יוחנן, הרישא לפני חזרה ועדיין שנאוה כיון שלא זזה ממקומה. והסיפא מדברת לפי מה שחזרו והתירו.

העמדת חלב בקבת בהמה ששחטה
עכו"ס
אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן,
מעמידין חלב בקבת נבלות, ואין מעמידין
בקבת שחיטת עובד כוכבים. אמר לפניו רבי שמעון בר אבא, האם
אתה סובר כרבי אליעזר, שאמר 'סתם מחשבת עובד כוכבים לעבודת
כוכבים'? אמר לו, אלא כמי? וודאי שהתכוונתי לכך. כשבא רב שמואל
בר רב יצחק אמר רבי יוחנן, מעמידין בין בקבת נבלה בין בקבת שחיטת
עובד כוכבים, שאינו מגופה אלא כנוס במעיה, ואין לחוש לדברי רבי
אליעזר. ולהלכה: אין מעמידין בעור קבת נבלה, אבל מעמידין בקבת
נבלה ובקבת שחיטת עובד כוכבים.